

LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO

ĮSTATYMAS

2002 m. liepos 2 d. Nr. IX-1007
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis Įstatymas nustato gyventojų pajamų apmokestinimo pajamų mokesčiu tvarką.
2. Šis Įstatymas taikomas Lietuvos Respublikos teritorijoje.

2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos

1. **Lietuvos Respublikos teritorija** (toliau – **Lietuva**) – Lietuvos Respublikos teritorija ir greta Lietuvos Respublikos teritorinių vandenų esantis plotas, kuriame pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir tarptautinę teisę Lietuvos Respublika turi teisę tyrinėti ir eksploatuoti jūros dugno ir požeminius gamtos išteklius.

2. **Gyventojas** – nuolatinis ir nenuolatinis Lietuvos gyventojas.

3. **Nuolatinis Lietuvos gyventojas** – fizinis asmuo, kuris laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju pagal šio Įstatymo 4 straipsnio nuostatas.

4. **Nenuolatinis Lietuvos gyventojas** – fizinis asmuo, kuris pagal šio Įstatymo 4 straipsnio nuostatas nelaikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju.

5. **Honoraras** – atlyginimas už autorine licencine sutartimi suteiktą teisę panaudoti kūrinį, atlyginimas už suteiktas gretutines teises, taip pat atlyginimas už licencine sutartimi suteiktą teisę naudotis pramoninės nuosavybės objektu, franšize, atlyginimas už suteiktą informaciją apie gamybinę, prekybinę ar mokslinę patirtį (*know-how*), taip pat kompensacija už autorių arba gretutinių teisių pažeidimą.

6. **Indėlis** – indėlininko piniginės lėšos, laikomos komerciniame banke, skyriuje, kredito unijoje arba kitoje kredito įstaigoje pagal indėlio ir (ar) sąskaitos sutartis, išskyrus kitas pinigines lėšas, į kurias indėlininkas turi reikalavimo teises, atsirandančias iš kredito įstaigos atliekamų finansinių operacijų su indėliais ar iš teikiamų investicinių paslaugų.

7. **Individuali veikla** – savarankiška veikla, kuria versdamasis gyventojas siekia gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį:

1) savarankiška bet kokio pobūdžio komercinė arba gamybinė veikla, įskaitant tą, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą;

2) savarankiška kūryba, profesinė ir kita panašaus pobūdžio savarankiška veikla, įskaitant tą, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą;

3) savarankiška sporto veikla;

4) savarankiška atlikėjo veikla.

8. **Sporto veikla** – sportininko (gyventojas, kuris atlieka tam tikrą fizinę ar protinę veiklą, grindžiamą tam tikromis taisyklėmis ir organizuojamą tam tikra specialiai šiai veiklai nustatyta forma) rengimosi varžyboms ir dalyvavimo varžybose veikla.

9. **Atlikėjo veikla** – atlikėjo (aktoriaus, dainininko, muzikanto, dirigento, šokėjo ar kito vaidinančio, dainuojančio, skaitančio, deklamuojančio arba kitaip atliekančio literatūros, meno, folkloro kūrinius ar cirko numerius gyventojas) rengimosi viešam pasirodymui ir dalyvavimo viešame pasirodyme veikla. Atlikėjais nelaikomi gyventojai, dalyvaujantys kūrinio sukūrimo arba rengimosi viešam pasirodymui procese, tačiau nedalyvaujantys kūrinį viešai atliekant ar viešai pasirodant.

10. **Kūryba** – kūrinį, kurie gali būti autorių teisių objektas, kūrimas ir turtinių teisių į savo sukurtus kūrinius perleidimas.

11. **Išvestinė finansinė priemonė** – finansinis instrumentas (būsimoji sandoris, išankstinis sandoris ar kitas), kurio vertė arba kaina susijusi su prekių, kuriomis šis instrumentas grindžiamas, verte arba kaina, taip pat finansinis instrumentas (būsimoji sandoris, išankstinis sandoris ar kitas), kurio vertė arba kaina yra susijusi su vertybinių popierių kaina, valiutos kursu, palūkanų norma, biržos indeksu, kreditingumo vertinimu ar kitu kintamuoju.

12. **Nuolatinė buveinė** – užsienio vieneto veiklos Lietuvoje išraiška. Užsienio vienetas laikomas veikiančiu per nuolatinę buveinę Lietuvoje, jeigu jis Lietuvoje: nuolat vykdo veiklą; arba vykdo savo nuolatinę veiklą per priklausomą atstovą (agentą); arba naudoja statybos teritoriją, statybos, surinkimo ar įrangos objektą; arba gamtos išteklių tyrimui ar gavybai nuolat naudoja įrangą arba konstrukciją, įskaitant tam naudojamus gręžinius arba laivus.

13. **Nuolatinė bazė** – nenuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos, išskyrus sporto bei atlikėjo veiklą, (toliau šioje dalyje vadinama – veikla) Lietuvoje išraiška. Nenuolatinis Lietuvos gyventojas laikomas veikiančiu per nuolatinę bazę Lietuvoje, jeigu jis Lietuvoje: nuolat vykdo veiklą; arba vykdo savo nuolatinę veiklą per priklausomą atstovą (agentą). Nenuolatinio Lietuvos gyventojų veiklos nuolatinumo apibrėžimą, nenuolatinio Lietuvos gyventojų atstovo (agento) statuso priklausomumo ar nepriklausomumo kriterijus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

14. **Pajamos** – pozityviosios pajamos, taip pat per mokestinį laikotarpį gautas atlygis už atliktus darbus, suteiktas paslaugas, už perduotas ar suteiktas teises, už parduotą ar kitaip perleistą, investuotą turtą ar lėšas ir (arba) kita gauta nauda pinigais ir (arba) natūra, išskyrus:

1) dėl įstatinio kapitalo didinimo akcininkams proporcingai jų turimų akcijų skaičiui nemokamai išduotas akcijos arba anksčiau išleistų akcijų nominalios vertės padidinimo sumą, taip pat pajaus vertės ar dalies padidinimo sumą dėl pagrindinio kapitalo didinimo pajininkams ir nariams proporcingai jų turimai pajų vertei ar daliai;

2) nekilnojamąjį daiktą, susigrąžintą pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, bei atkurtas santaupas pagal Lietuvos Respublikos gyventojų santaupų atkūrimo įstatymą;

3) asmens, susijusio su gyventojų darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, gyventojui nemokamai suteiktus naudotis (neperdavus nuosavybės) darbo drabužius, avalynę, darbo įrankius, įrangą ir kitas darbo priemones, jeigu su šiais darbo drabužiais, avalyne, darbo įrankiais, įranga ir kitomis darbo priemonėmis atliekamos darbo funkcijos;

4) gyventojų, įsiregistravusių pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų, apskaičiuotą pardavimo pridėtinės vertės mokesčio sumą už patiektas prekes ir suteiktas paslaugas;

5) sumas (išskyrus asmens, susijusio su gyventojų darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, kompensuojamas gyventojų išlaidas), skirtas nakvynės, maitinimo, registravimosi dalyvauti renginyje bei kelionės išlaidoms padengti, jeigu šios išlaidos susijusios su gyventojų darbo, įskaitant savanorišką darbą, organizuojamą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, funkcijomis arba individualia veikla;

6) vieneto reklaminio renginio ar akcijos arba reprezentacijos metu gyventojų gautą naudą, jeigu neįmanoma nustatyti atskiro reklaminio renginio, akcijos ar reprezentacijos dalyvio gautos individualios naudos. Vieneto renginys ar akcija laikoma reklaminis, jeigu jis skirtas informacijai, susijusiai su vieneto veikla ir skatinančiai įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, bet kokia forma ir bet kuriomis priemonėmis skleisti, esamiems ar potencialiems pirkėjams informuoti. Vieneto reprezentacija – vieneto savo lėšomis organizuojama priemonė naujiems verslo ryšiams sukurti arba esamiems pagerinti su kitais vienetais arba gyventojais, išskyrus reprezentaciją organizuojančio vieneto darbuotojus, šio vieneto dalyvius bei kontroliuojamus ar kontroliuojančius vienetus ar kontroliuojančius gyventojus;

7) dėl turto ir teisių perleidimo tarp Lietuvos vienetų, kurių apmokestinamasis pelnas yra apmokestintas taikant 15 arba 13 procentų pelno mokesčio tarifus, ir užsienio valstybių, kurios yra Europos Sąjungos valstybės narės, vienetų, kurių verslo organizavimo formos yra išvardytos Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (toliau – Pelno mokesčio įstatymas) 2 priedėlyje ir kurie yra tame priedėlyje nustatytų mokesčių mokėtojai, kai šis perleidimas yra Pelno mokesčio įstatymo 41 straipsnyje nurodytų operacijų išdava, reorganizavimo metu ir pagal reorganizavimo sąlygas įsigyjamojo vieneto dalyvio mainais į turėtas įsigyjamojo vieneto akcijas (dalis, pajus)

gautas įsigyjančiojo vieneto akcijas (dalis, pajus), kai abu nurodyti vienetai dalyvauja reorganizavime, o akcijų kainų skirtumas, apmokėtas pinigais (jeigu yra), yra ne didesnis kaip 10 procentų įsigyjančiojo vieneto akcijų nominalios vertės arba, jei nominalios vertės nėra, – apskaičiuotos akcijų tikrosios rinkos kainos;

8) dėl turto ir teisių perleidimo tarp Lietuvos vienetų, kurių apmokestinamasis pelnas yra apmokestintas taikant 15 arba 13 procentų pelno mokesčio tarifus, kai šis perleidimas yra Pelno mokesčio įstatymo 41 straipsnyje nurodytų operacijų išdava, reorganizavimo metu ir pagal reorganizavimo sąlygas įsigyjamojo vieneto dalyvio mainais į turėtas įsigyjamojo vieneto akcijas (dalis, pajus) gautas įsigyjančiojo vieneto akcijas (dalis, pajus), kai abu nurodyti vienetai dalyvauja reorganizavime ir akcijų kainų skirtumo apmokėjimo pinigais nėra.

15. Pajamos natūra – neatlygintinai, mainais arba lengvatinė kaina (konkrečiam gyventojui dėl tam tikrų interesų ar sandorių įtakos nustatyta mažesne negu tikroji rinkos kaina) gautas nuosavybėn arba naudoti (neįgyjant nuosavybės teisės) turtas arba gautos paslaugos, taip pat kita gauta nauda (jei naudos davėjas turėjo tikslą naudą duoti konkrečiam asmeniui), kai gauto turto, paslaugų ar kitos naudos ekvivalentas pinigine išraiška pagal šio Įstatymo nuostatas būtų priskiriamas pajamoms.

16. Pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje:

1) nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos, gautos iš kitų nuolatinių Lietuvos gyventojų, Lietuvos vienetų, iš užsienio vienetų per jų nuolatinės buveinės ir iš nenuolatinių Lietuvos gyventojų per jų nuolatinės bazes;

2) nenuolatinio Lietuvos gyventojų honoraras, palūkanos, pajamos iš paskirstytojo pelno, pajamos už nekilnojamojo pagal prigimtį daikto, esančio Lietuvoje, nuomą, gautos iš nuolatinių Lietuvos gyventojų, Lietuvos vienetų, iš užsienio vienetų per jų nuolatinės buveinės ir iš nenuolatinių Lietuvos gyventojų per jų nuolatinės bazes;

3) bet kokios veiklos Lietuvoje pajamos;

4) pajamos, gautos už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn kilnojamąjį daiktą, jeigu šios rūšies daiktui pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privaloma teisinė registracija ir šis daiktas yra (ar privalo būti) įregistruotas Lietuvoje, taip pat už nekilnojamąjį daiktą, esantį Lietuvoje.

17. Pajamos, kurių šaltinis yra ne Lietuvoje, – visos pajamos, išskyrus šio straipsnio 16 dalyje išvardytas pajamas.

18. Pozityviosios pajamos – visos kontroliuojamojo vieneto, įregistruoto ar kitaip organizuoto valstybėse arba zonose, nustatytose Pelno mokesčio įstatymo 39 straipsnio 4 dalyje, pajamos ar jų dalis, įskaitomos į nuolatinio Lietuvos gyventojų – kontroliuojančiojo asmens pajamas proporcingai šio nuolatinio Lietuvos gyventojų turimų akcijų (dalių, pajų), balsų ar teisių į kontroliuojamojo vieneto pelną skaičiui.

19. Susiję asmenys – asmenys laikomi susijusiais, jei bet kurią ataskaitinio mokestinio laikotarpio arba mokestinio laikotarpio, buvusio prieš ataskaitinį mokestinį laikotarpį, dieną jie yra:

1) gyventojas, esantis vieneto dalyviu, ir tas vienetas arba

2) gyventojas, esantis vieneto valdymo organų nariu, ir tas vienetas, arba

3) gyventojas, kurio sutuoktinis, sužadėtinis arba sugyventinis yra vieneto valdymo organų narys, ir tas vienetas, arba

4) gyventojas ir jo sutuoktinis, sužadėtinis, sugyventinis, taip pat gyventojas ir su juo giminystės ryšiais (iki ketvirtojo laipsnio) arba svainystės santykiais (fizinis asmuo ir jo sutuoktinio giminaičiai (iki ketvirtojo laipsnio) susiję asmenys, taip pat gyventojas ir jo giminaičių (iki antrojo laipsnio) sutuoktinių giminaičiai (iki antrojo laipsnio), taip pat gyventojas ir jo testamentiniai įpėdiniai, arba

5) du gyventojai, kurie yra to paties vieneto dalyviai ir kiekvienas iš jų tiesiogiai ar netiesiogiai valdo daugiau kaip 25 procentus akcijų (dalių, pajų) tame vienete, arba

6) du gyventojai, kurie yra to paties vieneto dalyviai ir kiekvienas jų tiesiogiai ar netiesiogiai valdo daugiau kaip 25 procentus to vieneto akcijų (dalių, pajų) kartu su kitais asmenimis (sutuoktiniais, sužadėtiniais, sugyventiniais, asmenimis, susijusiais giminystės ryšiais (iki ketvirtojo laipsnio) arba svainystės santykiais (fizinis asmuo ir jo sutuoktinio giminaičiai (iki ketvirtojo laipsnio), taip pat jo giminaičių (iki antrojo laipsnio) sutuoktinių giminaičiais (iki antrojo laipsnio), testamentiniais įpėdiniais), arba

7) gyventojas ir jo nuolatinė bazė.

20. **Tikroji rinkos kaina** – suma, už kurią gali būti apsieista turtu arba kuria, sudarius tiesioginį sandorį, gali būti įskaitytas nepriklausomų ir ketinančių pirkti arba parduoti asmenų tarpusavio įsipareigojimas.

21. **Tikslinė teritorija** – užsienio valstybė arba zona, kuri yra įtraukta į finansų ministro nustatytą Tikslinių teritorijų sąrašą ir atitinka bent du iš šioje dalyje nustatytų kriterijų:

1) šioje teritorijoje pelno arba jam analogiško mokesčio tarifas yra mažesnis kaip 75 procentai Pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyto tarifo;

2) šioje teritorijoje taikomos skirtingos apmokestinimo pelno arba jam analogišku mokesčiu taisyklės – pagal tai, kokioje valstybėje yra įregistruotas ar kitaip organizuotas kontroliuojantis asmuo;

3) šioje teritorijoje taikomos skirtingos apmokestinimo pelno arba jam analogišku mokesčiu taisyklės – pagal tai, kokioje valstybėje vykdoma veikla;

4) kontroliuojamasis vienetas yra sudaręs sutartį su tos valstybės mokesčio administratoriumi dėl mokesčio tarifo ar mokesčio bazės;

5) šioje teritorijoje nėra efektyvaus keitimosi informacija;

6) šioje teritorijoje nėra finansinio-administracinio skaidrumo: neviseškai aiškos pelno arba jam analogiško mokesčio administravimo taisyklės ir šių taisyklių taikymo tvarka nėra pateikiama kitų valstybių mokesčių administratoriams.

22. **Verslo liudijimas** – šio Įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka išduotas dokumentas, patvirtinantis nustatyto fiksuoto dydžio pajamų mokesčio sumokėjimą verčiantis individualia veikla, įtraukta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą veiklos rūšių sąrašą.

23. **Vienetas** – Lietuvos vienetas ir užsienio vienetas.

24. **Vieneto dalyvis** – asmuo, kuris turi nuosavybės teisę į vieneto turtą, arba asmuo, kuris neišsaugo nuosavybės teisių į vieneto turtą, bet įgyja prievolinių teisių ir (arba) pareigų, susijusių su vienetu.

25. **Lietuvos vienetas** – juridinis asmuo, įsteigtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, taip pat užsienio vieneto filialas arba atstovybė, įsteigti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir nesantys to užsienio vieneto nuolatine buveine.

26. **Užsienio vienetas** – užsienio valstybės juridinis asmuo ar organizacija, kurių buveinė yra užsienio valstybėje ir kurie įsteigti arba kitokiu būdu organizuoti pagal užsienio valstybės teisės aktus, taip pat bet koks kitoks užsienyje įsteigtas, įkurtas ar kitaip organizuotas vienetas.

27. **Kontroliuojamasis vienetas** – vienetas, laikomas kontroliuojamu nuolatinio Lietuvos gyventojų (toliau – kontroliuojantis asmuo), jeigu:

1) jis yra kontroliuojančio asmens kontroliuojamas paskutinę mokesčio laikotarpio dieną ir

2) jame kontroliuojantis asmuo tiesiogiai ar netiesiogiai valdo daugiau kaip 50 procentų akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti arba

3) jame kontroliuojantis asmuo kartu su susijusiais asmenimis valdo daugiau kaip 50 procentų akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti ir kontroliuojančio asmens valdoma dalis yra ne mažesnė kaip 10 procentų akcijų (dalių, pajų) ar kitų teisių į paskirstytinojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti.

28. **Turtas** – kilnojamieji ir nekilnojamieji daiktai, vertybiniai popieriai ir išvestinės finansinės priemonės, kitas nematerialus turtas.

29. **Individualios veiklos turtas** – turtas, kurį gyventojas naudoja tik savo individualiai veiklai, išskyrus individualią veiklą, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą, individualią sporto, atlikėjų veiklą.

30. **Nuolatinė gyvenamoji vieta** – bet kokia vieta, kurioje fizinis asmuo turi galimybę gyventi ir kurią jis įkuria, išlaiko ir naudoja.

31. **Darbo santykiai arba jų esmę atitinkantys santykiai** – santykiai, kai darbas atliekamas pagal darbo sutartis, taip pat bet kokia kita veikla, vykdoma teisinių santykių, kurie iš esmės (susitarimu dėl darbo apmokėjimo sąlygų, darbo vietos ir funkcijų, darbo drausmės ir kt.) atitinka darbo sutarties sukuriamus darbdavio ir darbuotojo santykius, pagrindu.

32. Kitos šiame Įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme (toliau – Mokesčių administravimo

įstatymas) ir Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas), kiek tai neprieštarauja šiam Įstatymui (išskyrus Civilinio kodekso įsakmiai nurodytus atvejus).

3 straipsnis. Pajamų mokesčio mokėtojai

Pajamų mokesť moka pajamų gavęs gyventojas.

4 straipsnis. Nuolatinis Lietuvos gyventojas

1. Nuolatinis Lietuvos gyventoju laikomas:

1) fizinis asmuo, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta mokestiniu laikotarpiu yra Lietuvoje, arba

2) fizinis asmuo, kurio asmeninių, socialinių arba ekonominių interesų buvimo vieta mokestiniu laikotarpiu yra veikiau Lietuvoje nei užsienyje, arba

3) fizinis asmuo, kuris mokestiniu laikotarpiu Lietuvoje išbūva ištisai arba su pertraukomis 183 arba daugiau dienų. 183 dienų laikotarpio apskaičiavimo taisyklės nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, arba

4) fizinis asmuo, kuris Lietuvoje išbūva ištisai arba su pertraukomis 280 arba daugiau dienų vienas paskui kitą einančiais mokestiniais laikotarpiais ir viename iš šių mokestinių laikotarpių išbuvo Lietuvoje ištisai arba su pertraukomis 90 arba daugiau dienų, jei šio straipsnio 3 dalyje nenustatyta kitaip. 90 ir 280 dienų laikotarpio apskaičiavimo taisyklės nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, arba

5) fizinis asmuo, kuris yra Lietuvos Respublikos pilietis ir neatitinka šios dalies 3 ir 4 punkto kriterijų, tačiau tokiam fiziniui asmeniui atlyginimas pagal darbo sutartį arba pagal jų esmę atitinkančias sutartis mokamas arba jo gyvenimo kitoje valstybėje išlaidos dengiamos iš Lietuvos valstybės arba savivaldybių biudžetų.

2. Fizinis asmuo, nors ir atitinkantis šio straipsnio 1 dalies 3, 4, 5 punktų nuostatas, nelaikomas nuolatinis Lietuvos gyventoju, jei jis yra:

1) užsienio valstybės diplomatas, diplomatinės atstovybės, konsulinės įstaigos ar tarptautinės organizacijos atstovybės administracinio-techninio arba aptarnaujančiojo personalo narys – ne Lietuvos Respublikos pilietis (išskyrus asmenis be pilietybės, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta arba asmeninių, socialinių ar ekonominių interesų buvimo vieta mokestiniu laikotarpiu yra Lietuvoje), arba

2) ne Lietuvos Respublikos pilietis, kuris gauna tik su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusias pajamas už darbą Lietuvoje iš užsienio valstybės, jos politinio ar teritorijos administracinio padalinio arba vietos valdžios, arba

3) ne Lietuvos Respublikos pilietis, kuris Lietuvoje vykdo tik individualią veiklą per nuolatinę bazę ir tai yra vienintelis jo atvykimo į Lietuvą tikslas.

3. Jei fizinis asmuo, laikomas nuolatinis Lietuvos gyventoju ne mažiau kaip trimis vienas paskui kitą einančiais mokestiniais laikotarpiais, iš karto po jų einančiu mokestiniu laikotarpiu galutinai išvyksta iš Lietuvos ir išvykimo mokestiniu laikotarpiu išbūna Lietuvoje mažiau kaip 183 dienas, jis yra laikomas nuolatinis Lietuvos gyventoju iki išvykimo dienos. Galutinio išvykimo iš Lietuvos kriterijus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

4. Jei fizinis asmuo, laikomas nuolatinis Lietuvos gyventoju ne mažiau kaip trimis vienas paskui kitą einančiais mokestiniais laikotarpiais, iš karto po jų einančiu mokestiniu laikotarpiu galutinai išvyksta iš Lietuvos į tikslinę teritoriją, tai jam netaikomos šio straipsnio 3 dalies nuostatos tais atvejais, kai šį fizinį asmenį su Lietuva sieja reikšmingi komerciniai interesai. Toks fizinis asmuo laikomas nuolatinis Lietuvos gyventoju visą išvykimo mokestinį laikotarpį bei du po jo einančius mokestinius laikotarpius. Reikšmingi komerciniai interesai yra, kai:

1) fizinis asmuo yra individualios (personalinės) įmonės Lietuvoje savininkas ir (arba) valdo daugiau kaip 25 procentus Lietuvos vieneto akcijų (dalių, pajų) arba

2) daugiau kaip 30 procentų mokestinio laikotarpio pajamų yra pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje.

5. Fizinis asmuo, kuris nelaikomas nuolatinis Lietuvos gyventoju pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas, gali Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka kreiptis į mokesčio administratorių su prašymu pripažinti jį nuolatinis Lietuvos gyventoju, jeigu per mokestinį laikotarpį jo pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje (išskyrus pajamas, kurios tą mokestinį laikotarpį buvo apmokestintos taikant Lietuvos Respublikos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyse

nustatytas pajamų mokesčio lengvatas), sudaro ne mažiau kaip 90 procentų visų per mokestinį laikotarpį jo gautų pajamų, išskyrus šio Įstatymo 17 straipsnyje nurodytas pajamas.

5 straipsnis. Pajamų mokesčio objektas

1. Pajamų mokesčio objektas yra gyventojo pajamos.
2. Nuolatinio Lietuvos gyventojo pajamų mokesčio objektas yra pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje ir ne Lietuvoje, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį.
3. Nuolatinio Lietuvos gyventojo pajamų mokesčio objektas yra pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje, jeigu šis gyventojas:
 - 1) laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju pagal šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 3 arba 4 punktus ar 3 dalį ir
 - 2) yra ne Lietuvos Respublikos pilietis, ir
 - 3) tuo pačiu mokestiniu laikotarpiu jis pajamų mokesčio arba jam analogiško mokesčio tikslais yra laikomas nuolatiniu gyventoju tos užsienio valstybės, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis bei apie šį faktą mokesčio administratorių informuoja tos kitos valstybės kompetentingas asmuo.
4. Nenuolatinio Lietuvos gyventojo pajamų mokesčio objektas yra:
 - 1) per nuolatinę bazę vykdomos individualios veiklos pajamos ir užsienio valstybėse gautos pajamos, priskiriamos tai nuolatinei bazei Lietuvoje tuo atveju, kai tos pajamos susijusios su nenuolatinio Lietuvos gyventojo veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje;
 - 2) ne per nuolatinę bazę gautos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje.
5. Nenuolatinio Lietuvos gyventojo ne per nuolatinę bazę gautos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje:
 - 1) palūkanos;
 - 2) pajamos iš paskirstytojo pelno;
 - 3) pajamos už nekilnojamojo pagal prigimtį daikto, esančio Lietuvoje, nuomą;
 - 4) honoraras, įskaitant šio straipsnio 6 dalyje nustatytus atvejus;
 - 5) su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos;
 - 6) sporto veiklos pajamos, įskaitant pajamas, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusias su šia veikla, nesvarbu, ar jos išmokamos tiesiogiai sportininkui ar trečiajam asmeniui, veikiančiam sportininko vardu;
 - 7) atlikėjų veiklos pajamos, įskaitant pajamas, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusias su šia veikla, nesvarbu, ar jos išmokamos tiesiogiai atlikėjui ar trečiajam asmeniui, veikiančiam atlikėjo vardu;
 - 8) pajamos, gautos už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybės kilnojamąjį daiktą, jeigu šios rūšies daiktui pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privaloma teisinė registracija ir šis daiktas yra (ar privalo būti) įregistruotas Lietuvoje, taip pat nekilnojamąjį daiktą, esantį Lietuvoje.
6. Tuo atveju, kai perleidžiama kompiuterio programa, šio straipsnio 5 dalies 4 punkto nuostatos taikomos, jei yra perleidžiamas ne autorių teise apsaugotas daiktas, o kompiuterio programoje yra suteikiamos šios teisės:
 - 1) teisė daryti kompiuterio programos kopijas, turint tikslą jas viešai platinti ar kitaip perduoti nuosavybės, išnuomoti arba paskolinti, arba
 - 2) teisė rengti išvestines kompiuterio programas, kurios remiasi autorių teise apsaugota kompiuterio programa, arba
 - 3) teisė viešai demonstruoti kompiuterio programą.

6 straipsnis. Pajamų mokesčio tarifai

1. Pajamų mokesčio tarifai yra 15 ir 33 procentai, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.
2. Pajamų mokesčio 15 procentų tarifas taikomas šioms pajamoms:
 - 1) pajamoms iš paskirstytojo pelno, jei jos gaunamos iš Lietuvos vieneto arba iš vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų užsienio valstybėse arba zonose, įtrauktose į finansų ministro pagal Pelno mokesčio įstatymo 39 straipsnio nuostatas tvirtinamą sąrašą, ir palūkanoms;
 - 2) jūrinių, įrašytų į laivo, plaukiojančio ne su Lietuvos valstybės ar Europos Sąjungos valstybės narės vėliava, įgulos narių sąrašą, už darbą laivo reiso metu gautoms pajamoms, kaip jos apibrėžtos šio Įstatymo 14 straipsnyje;

3) sportininkų pajamoms, gautoms iš sporto veiklos, įskaitant pajamas, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusias su šia veikla, nesvarbu, ar jos išmokamos tiesiogiai sportininkui ar trečiajam asmeniui, veikiančiam sportininko vardu;

4) atlikėjų pajamoms, gautoms iš atlikėjo veiklos, įskaitant pajamas, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusias su šia veikla, nesvarbu, ar jos išmokamos tiesiogiai atlikėjui ar trečiajam asmeniui, veikiančiam atlikėjo vardu;

5) honorarui;

6) gautoms pagal autorinę sutartį pajamoms iš kūrybos (įskaitant gautas vykdant tokio pobūdžio individualią veiklą, jeigu gyventojų sprendimu iš šių pajamų neatimti šio Įstatymo 18 straipsnyje nustatyti leidžiami atskaitymai);

7) pajamoms, gautoms iš turto nuomos (įskaitant gautas vykdant tokio pobūdžio individualią veiklą, jeigu gyventojų sprendimu iš šių pajamų neatimti šio Įstatymo 18 straipsnyje nustatyti leidžiami atskaitymai);

8) pajamoms, gautoms iš šios dalies 3–7 punktuose nenurodytos individualios veiklos, jeigu gyventojų sprendimu iš šių pajamų neatimti šio Įstatymo 18 straipsnyje nustatyti leidžiami atskaitymai;

9) ne individualios veiklos turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamoms;

10) pensijų išmokų, gautų bet kuriuo Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme (toliau – Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymas) numatytu būdu, daliai, lygiai sumokėtoms pensijų įmokoms, įskaitant ir kitų asmenų lėšomis sumokėtas įmokas į pensijų fondą, jei pensijų fondo dalyvis pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą yra įgijęs teisę į pensijų išmokas;

11) išmokų pagal gyvybės draudimo sutartį, kurioje numatyta, kad draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudimui įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui, daliai, lygiai sumokėtoms pagal šią sutartį įmokoms, įskaitant ir kitų asmenų lėšomis sumokėtas įmokas, jeigu sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 10 metų arba jeigu išmoką gaunantis gyventojas yra sulaukęs pensinio amžiaus pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nuostatas;

12) grąžinamoms gyventojų sumokėtoms gyvybės draudimo įmokoms pagal nutrauktą gyvybės draudimo sutartį, kurioje numatyta, kad draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudimui įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui, jeigu sutartis nutraukta ne anksčiau kaip praėjus 10 metų nuo sutarties sudarymo dienos arba jeigu įmokos grąžinamos gyventojui, kuris yra sulaukęs pensinio amžiaus pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nuostatas;

13) grąžinamoms gyventojų sumokėtoms pensijų įmokoms į pensijų fondą, įsteigtą pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą, gyventojui išstojus iš pensijų fondo ir neperėjus į kitą pensijų fondą, jeigu išstojama iš pensijų fondo ne anksčiau kaip praėjus 10 metų nuo pensijų kaupimo sutarties sudarymo dienos arba jeigu įmokos grąžinamos gyventojui, kuris yra sulaukęs pensinio amžiaus pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nuostatas.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nenurodytoms pajamoms taikomas 33 procentų pajamų mokesčio tarifas.

4. Už pajamas, gautas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą, mokamas savivaldybių tarybų nustatytas fiksuoto dydžio pajamų mokestis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1708](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 75-3474 (2003-07-30)

7 straipsnis. Mokestinis laikotarpis

1. Pajamų mokesčio mokestinis laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais.

2. Nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų, gautų per nuolatinę bazę Lietuvoje, mokesčio pirmas mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai, kuriais nuolatinė bazė buvo ar turėjo būti įregistruota.

II SKYRIUS PAJAMŲ PRIPAŽINIMAS

8 straipsnis. Pajamų pripažinimas

1. Pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu.
2. Pajamų, išskyrus pozityviasias pajamas, gavimo momentu laikomas momentas:
 - 1) kai pajamos bet kokia forma faktiškai gaunamos. Jeigu pajamos gautos užsienio valstybėje, faktiškai gautomis pajamomis laikoma visa pajamų suma, neatsižvelgiant į toje valstybėje nuo tų pajamų išskaičiuotą ir (arba) sumokėtą pajamų ar jam tapataus mokesčio sumą, arba
 - 2) kai bet kokia forma išmokamos išmokos, jei pagal šį Įstatymą prievolė išskaičiuoti pajamų mokesť nuo gyventojo pajamų nustatyta mokesť išskaičiuojančiam asmeniui.
3. Mokestinio laikotarpio pozityviųjų pajamų gavimo momentu laikoma to mokestinio laikotarpio gruodžio 31 diena.

III SKYRIUS

SPECIALIOSIOS NUOSTATOS NUSTATANT KAI KURIAS PAJAMAS

9 straipsnis. Pajamos natūra

Pajamų, gautų natūra, pripažinimo ir įvertinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

10 straipsnis. Individualios veiklos pajamos

1. Individualios veiklos pajamoms priskiriamos pajamos iš individualios veiklos, įskaitant pajamas iš individualios veiklos turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn.
2. Individualios veiklos, kuria gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašą nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

11 straipsnis. Pajamos, gautos vieneto likvidavimo atveju

1. Vieneto likvidavimo atveju laikoma, kad gyventojas (vieneto dalyvis) parduoda turimas akcijas (dalį, pajus).
2. Jeigu likviduojant vienetą jo dalyviui perleidžiamas turtas, pajamomis laikoma turto, kuris vieneto dalyviui perleidžiamas vieneto likvidavimo atveju, tikroji rinkos kaina to turto nuosavybės teisės perleidimo vieneto dalyviui dieną.

12 straipsnis. Pajamos iš paskirstytojo pelno

Pajamomis iš paskirstytojo pelno laikoma:

- 1) dividendai. Dividendais laikomos ir skirstant vieneto pelną ar mažinant vieneto įstatinį kapitalą vieneto dalyvio gautos lėšos ir (arba) vieneto dalyviui perleisto turto tikroji rinkos kaina to turto nuosavybės teisės perleidimo vieneto dalyviui dieną;
- 2) neribotos civilinės atsakomybės vieneto dalyvio pajamos, gautos iš šio vieneto apmokestinto pelno.

13 straipsnis. Pozityviųjų pajamų nustatymas

1. Pozityviosios pajamos apskaičiuojamos ir įtraukiamos į nuolatinio Lietuvos gyventojo pajamas ta pačia tvarka, kaip jos apskaičiuojamos ir įtraukiamos į kontroliuojančio Lietuvos vieneto pajamas pagal Pelną mokesčio įstatymo nuostatas.
2. Tos pačios kontroliuojamojo užsienio vieneto pajamos gali būti apmokestintos Lietuvoje tik vieną kartą.
3. Jei kontroliuojamojo užsienio vieneto mokestinis laikotarpis nesutampa su kalendoriniais metais arba jis nenustatomas, laikoma, kad kontroliuojamojo užsienio vieneto mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai.

14 straipsnis. Jūrininkų pajamų, gautų už darbą laivo reiso metu, nustatymas

Jūrininkų už darbą laivo reiso metu gautos pajamos nustatomos Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Sandorių vertės koregavimas ir netiesioginis pajamų apskaičiavimas

1. Bet kokios pajamos, netiesiogiai perkeltos kitam gyventojui ar vienetui (pajamų (pelno) mokesčio mokėtojui) didinant arba mažinant įsigytų ir (arba) parduotų ar perleistų prekių kainas ar

bet kuriuo kitu būdu, yra apskaičiuojamos mokesčio administratoriaus ir laikomos gyventojo to mokestinio laikotarpio, kurį tarp susijusių asmenų buvo sudaryti šio straipsnio 2 dalyje nustatyti sandoriai, pajamomis.

2. Mokesčio administratorius turi teisę koreguoti susijusių asmenų sandoryje ar sandoriuose nurodytas kainas, jeigu jos neatitinka tikrosios rinkos kainos, atsižvelgdamas į tuose sandoriuose nurodytos ūkinės operacijos ypatumus, arba pajamas ar išmokas apibūdinti iš naujo.

3. Mokesčio administratorius, nustatydamas tikrąją rinkos kainą, gali taikyti sandorio vertės koregavimo metodus. Šiuos metodus, jų taikymo tvarką bei koreguotinų sandorių nustatymo ir pajamų ar išmokų apibūdinimo iš naujo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

4. Mokesčio administratorius gali sudaryti sutartis su kitų valstybių mokesčių administratoriais dėl sandorio vertės nustatymo.

IV SKYRIUS

APMOKESTINAMŲJŲ PAJAMŲ APSKAIČIAVIMO TVARKA

16 straipsnis. Apmokestinamųjų pajamų apskaičiavimo tvarka

1. Jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, apskaičiuojant apmokestinamąsias pajamas, iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka atimama:

1) neapmokestinamosios pajamos;

2) pajamos, gautos iš veiklos, kuria verstasi turint verslo liudijimą;

3) leidžiami atskaitymai, susiję su individualios veiklos pajamų gavimu, – šio Įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka;

4) per mokestinį laikotarpį parduoto ar kitaip perleisto nuosavybės ne individualios veiklos turto įsigijimo kaina ir su šio turto pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybės susijusios išlaidos – šio Įstatymo 19 straipsnyje nustatyta tvarka;

5) neapmokestinamasis pajamų dydis ir papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis, apskaičiuojant mokestinio laikotarpio vieno mėnesio apmokestinamąsias pajamas, arba metinis neapmokestinamasis pajamų dydis ir metinis papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis, apskaičiuojant mokestinio laikotarpio apmokestinamąsias pajamas, arba jo dalis (šio Įstatymo 29 straipsnyje nustatytais atvejais) – šio Įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka;

6) nuolatinio Lietuvos gyventojo patirtos išlaidos (apskaičiuojant mokestinio laikotarpio apmokestinamąsias pajamas) – šio Įstatymo 21 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Apskaičiuojant nenuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos per nuolatinę bazę apmokestinamąsias pajamas, iš visų per nuolatinę bazę gautų pajamų atimama:

1) neapmokestinamos individualios veiklos, vykdomos per tą nuolatinę bazę, pajamos ir (arba)

2) leidžiami atskaitymai, susiję su tų individualios veiklos, vykdomos per tą nuolatinę bazę, pajamų gavimu.

3. Gyventojas turi teisę nuspręsti iš pajamų neatimti šio straipsnio 1 dalies 3 ir (arba) 4 punkte nurodytų leidžiamų atskaitymų ir (arba) išlaidų. Gyventojų sprendimas atimti arba neatimti šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų leidžiamų atskaitymų taikomas jo pajamoms, gautoms iš visų individualios veiklos rūšių.

17 straipsnis. Neapmokestinamosios pajamos

1. Neapmokestinamosios pajamos yra šios:

1) pašalpos, kurias, gyventojui mirus, asmuo, su kuriuo gyventojas buvo susijęs darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, išmoka jo sutuoktiniui arba vaikams (įvaikiams), arba tėvams (įtėviams), taip pat pašalpos, kurias išmoka asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, mirus šio gyventojų sutuoktiniui, vaikams (įvaikiams), tėvams (įtėviams);

2) pašalpos, mokamos iš valstybės, savivaldybių biudžetų ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto, išskyrus ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpas;

3) pelno nesiekiančių vienetų pašalpos savo nariams, išmokėtos iš lėšų, sukauptų iš nario mokesčio, išskyrus pašalpas, kurias gauna gyventojai, susiję su šiais vienetais darbo arba jų esmę atitinkančiais santykiais, ir kurios nėra nurodytos kituose šios dalies punktuose;

4) pašalpos stichinių nelaimių atvejais, jeigu jos išmokamos remiantis valstybės arba savivaldybių institucijų sprendimais;

5) Lietuvos Respublikos įstatymuose arba kituose teisės aktuose nustatyto dydžio kompensacijos, taip pat kompensacijos, kurių dydžiai nenustatyti, tačiau mokėjimas reglamentuotas Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose, įskaitant kompensacijas už autorių arba gretutinių teisių pažeidimą, išskyrus kompensacijas, mokamas gyventojui, kai darbo sutartis ar jos esmę atitinkanti sutartis nutraukiama darbdavio valia ir pinigines kompensacijas už nepanaudotas atostogas;

6) kompensacijos, mokamos už žalą ar nuostolius, patirtus dėl karo veiksmų arba buvusio politinio persekiojimo;

7) ne gyvybės draudimo išmokos išlaidoms, nuostoliams ar žalai visiškai ar iš dalies kompensuoti, taip pat, nutraukus ne gyvybės draudimo sutartį, gyventojui grąžinamos draudimo įmokos, išskyrus grąžinamų nutraukus iki 2003 m. sausio 1 d. sudarytas draudimo nuo nelaimingų atsitikimų ir draudimo ligos atvejui sutartis įmokų dalį, kuriai buvo taikomos fizinių asmenų pajamų mokesčio lengvatos;

8) išmokos pagal gyvybės draudimo sutartis, kurių terminas ne trumpesnis kaip 10 metų ir kurios sudarytos iki 2003 m. sausio 1 d., taip pat, nutraukus tokias gyvybės draudimo sutartis, gyventojui mokamos sumos, išskyrus nutraukus tokias gyvybės draudimo sutartis anksčiau kaip po 10 metų nuo jų sudarymo dienos grąžinamų įmokų dalį, kuriai buvo taikomos fizinių asmenų pajamų mokesčio lengvatos ar kuri buvo atimama iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka; išmokos pagal gyvybės draudimo sutartis, kurių terminas trumpesnis kaip 10 metų bei kurios sudarytos iki 2003 m. sausio 1 d., ir nutraukus tokias gyvybės sutartis gyventojui mokamos sumos, jeigu pagal šias gyvybės draudimo sutartis mokamos įmokos nebuvo atimamos iš pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka; išmokos pagal gyvybės draudimo sutartis, kuriose numatyta, kad draudimo išmoka išmokama tik įvykus draudimui įvykiui (kitam negu sutarties galiojimo termino pabaiga), taip pat, nutraukus tokias gyvybės draudimo sutartis, gyventojui mokamos sumos;

9) iš Lietuvos Respublikoje sudaryto pensijų fondo gauta pensijų išmokų dalis, viršijanti sumokėtas pensijų įmokas į šį fondą, jei pensijų kaupimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 10 metų arba pensijų fondo dalyvis pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą yra įgijęs teisę į pensijų išmokas, taip pat, gyventojui išstojus iš pensijų fondo ir neperėjęs į kitą pensijų fondą, išmokamos sumos dalis, viršijanti sumokėtas pensijų įmokas, jeigu išstojama iš pensijų fondo ne anksčiau kaip praėjus 10 metų nuo pensijų kaupimo sutarties sudarymo dienos arba gyventojas yra sulaukęs pensinio amžiaus pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nuostatas;

10) gauta gyvybės draudimo išmokų dalis, viršijanti gyvybės draudimo įmokas, sumokėtas pagal gyvybės draudimo sutartis, kuriose numatyta, kad draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudimui įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui, jei gyvybės draudimo sutarties terminas yra ne trumpesnis kaip 10 metų arba išmokos gavimo momentu išmokos gavėjas yra sulaukęs pensinio amžiaus pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nuostatas, taip pat, nutraukus tokią sutartį, išmokamos sumos dalis, viršijanti pagal šią sutartį sumokėtas gyvybės draudimo įmokas, jeigu sutartis nutraukta ne anksčiau kaip praėjus 10 metų nuo jos sudarymo dienos arba gyventojas yra sulaukęs pensinio amžiaus pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nuostatas;

1 dalies 11 punkto redakcija iki 2004 m. sausio 1 d.:

11) pensijos, gautos iš Lietuvos Respublikos valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų, taip pat iš užsienio valstybių valstybinių fondų;

1 dalies 11 punkto redakcija nuo 2004 m. sausio 1 d.:

11) pensijos ir rentos, gautos iš Lietuvos Respublikos valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų, taip pat iš užsienio valstybių valstybinių fondų;

12) iš gyvybės draudimą vykdančios draudimo įmonės gauti pensijų anuitetai;

13) palūkanos, gautos už suteiktas paskolas (išskyrus paskolas, kurias vieneto dalyvis suteikia vienetui arba gyventojas suteikia asmeniui, susijusiam su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, jeigu už šias paskolas vienetas arba asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, vieneto dalyviui arba gyventojui moka

palūkanas, viršijančias tikrąją rinkos kainą), jeigu paskolos bus pradėtos grąžinti ne anksčiau kaip po 366 dienų nuo paskolos suteikimo dienos;

14) palūkanos už vertybinius popierius (išskyrus asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, išleistus vertybinius popierius, jeigu už šiuos vertybinius popierius asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, jam moka didesnes palūkanas negu kitiems tų pačių vertybinių popierių turėtojams), jeigu šie vertybiniai popieriai pradėti išpirkti ne anksčiau kaip po 366 dienų nuo šių vertybinių popierių išleidimo dienos;

15) palūkanos, mokamos gyventojams, dalyvaujantiems Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlytoje taupymo programoje;

16) palūkanos už Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir savivaldybių vertybinius popierius;

17) palūkanos už Lietuvos banko licencijas turinčiose banko ir kitose kredito įstaigose laikomus indėlius;

18) pajamos, gautos kaip labdara Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo (toliau – Labdaros ir paramos įstatymas) nustatyta tvarka;

19) paveldėjimo būdu gautos pajamos, kurios yra mokesčio objektas pagal Lietuvos Respublikos paveldimo turto mokestį reglamentuojančius teisės aktus; dovanojimo būdu gautos pajamos iš sutuoktinių, vaikų (įvaikių) ir tėvų (itėvių); taip pat iš kitų gyventojų dovanojimo būdu per mokestinį laikotarpį gautų pajamų suma (vertė), neviršijanti 24 pagrindinių NPD;

20) ne individualios veiklos turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamų, gautų pardavus ar kitaip perleidus nuosavybės šios dalies 21 ir 23 punktuose nenurodytą turtą, ir to turto įsigijimo kainos ir kitų šio Įstatymo 19 straipsnyje nurodytų su šio turto pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybės susijusių išlaidų skirtumas, neviršijantis 24 pagrindinių NPD per mokestinį laikotarpį;

21) ne individualios veiklos turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos, gautos pardavus ar kitaip perleidus nuosavybės kilnojamąjį daiktą, teisiškai įregistruotą Lietuvoje, arba nekilnojamąjį daiktą, esantį Lietuvoje, jeigu jie įsigyti anksčiau negu prieš trejus metus iki šio turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės;

22) pajamos už parduotus arba kitaip perleistus nuosavybės vertybinius popierius, įsigytus iki 1999 m. sausio 1 d. Ši lengvata netaikoma, kai vertybiniai popieriai laikomi parduotais pagal šio Įstatymo 11 straipsnį;

23) pajamos už parduotus arba kitaip perleistus nuosavybės vertybinius popierius, įsigytus po 1999 m. sausio 1 d., jeigu vertybiniai popieriai yra parduodami arba kitaip perleidžiami nuosavybės ne anksčiau negu po 366 dienų nuo jų įsigijimo dienos (parduodant dalį to paties emitento tos pačios rūšies ir klasės vertybinių popierių, kiekvienu atveju laikoma, kad pirmiausia parduodami arba kitaip perleidžiami nuosavybės anksčiausiai įsigyti vertybiniai popieriai) ir gyventojas 3 metus iki mokestinio laikotarpio, kuriame vertybiniai popieriai buvo parduoti arba kitaip perleisti nuosavybės, pabaigos nebuvo savininkas daugiau kaip 10 procentų vieneto, kurio vertybiniai popieriai yra parduodami arba kitaip perleidžiami nuosavybės, akcijų (dalių, pajų). Ši lengvata netaikoma tuo atveju, kai akcininkas akcijas parduoda arba kitaip perleidžia nuosavybės šių akcijų emitentui, taip pat tais atvejais, kai vertybiniai popieriai laikomi parduotais pagal šio Įstatymo 11 straipsnį;

24) pajamos, gautos iš realizuotos žemės ūkio produkcijos, užaugintos, taip pat užaugintos ir perdirbtos gyventojų nuosavybės teise turimoje, išsinuomotoje ar Lietuvos Respublikos teisės aktu nustatyta tvarka gyventojui suteiktoje žemėje, ir gyventojų pajamos už parduodamas pačių surinktas miško gėrybes (grybus, uogas, riešutus, vaistažoles);

25) ūkininko ir jo partnerių gautos pajamos už ūkininko ūkyje, įregistruotame Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo (toliau – Ūkininko ūkio įstatymas) nustatyta tvarka, vykdomą žemės ūkio veiklą;

26) teismų priteistos ir pagal vykdomuosius dokumentus išieškotos sumos materialinei ir moralinei žalai atlyginti, taip pat išlaidų, susijusių su socialine, medicinine ir profesine reabilitacija, atlyginimas pagal Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo nuostatas;

27) teismo priteistas arba pagal sutartį gautas išlaikymas;

28) mokymo įstaigų studentų ir moksleivių stipendijos ir pašalpos, kurioms mokėti naudojamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų lėšos;

29) mokymo įstaigų studentų ir moksleivių stipendijos, kurioms mokėti naudojamos Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių įstatymų nustatyta tvarka įsteigtų pelno nesiekiančių vienetų lėšos, jeigu stipendijų mokėjimas yra numatytas šių vienetų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir jeigu stipendijos gavėjas nėra stipendiją mokančio vieneto dalyvis, darbuotojas arba šio vieneto dalyvio arba darbuotojo šeimos narys, ir jeigu tokia stipendija nėra susijusi su stipendijos gavėjo šiems vienetams atliktais arba numatomais atlikti darbais, suteiktomis arba numatomomis suteikti paslaugomis;

30) valstybės stipendija;

31) premijos, skirtos konkurso tvarka iš Lietuvos Respublikos valstybės ar savivaldybių biudžetų, iš užsienio valstybės, jos politinio ar teritorijos administracinio padalinio, vietos valdžios biudžetų, taip pat premijos skirtos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar savivaldybių tarybų sprendimais, bei premijos profesionalaus meno konkursų nugalėtojams, skiriamos meno kūrėjų organizacijų sprendimais iš šių organizacijų lėšų;

32) sporto varžybų prizas, jeigu ši prizą įsteigia ir skiria olimpiniai (parolimpiniai) komitetai, tarptautinės sporto šakų federacijos (sąjungos, asociacijos) ar šių federacijų (sąjungų, asociacijų) nariai, Lietuvos sporto šakų federacijos (sąjungos, asociacijos), taip pat vardinės dovanos, dovanojamos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka;

33) loterijų laimėjimai, jeigu juos išmoka vienetai, kurie Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka moka mokestį nuo loterijų apyvartos;

34) iš asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, per mokestinį laikotarpį gautų prizų vertė, neviršijanti 2 pagrindinių NPD;

35) šios dalies 32 ir 33 punktuose nenurodyti 2 pagrindinių NPD vertės neviršijantys sporto varžybų ir kiti prizai ir laimėjimai, jeigu jie iš to paties asmens gaunami ne daugiau kaip 6 kartus per mokestinį laikotarpį;

36) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka politinės kampanijos metu gautos ir šiai kampanijai panaudotos aukos ir dovanos;

37) religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų (aukštesniųjų valdymo institucijų) dvasininkų, religinių apeigų patarnautojų ir aptarnaujančio personalo (išskyrus asmenis, atliekančius statybos, remonto, restauravimo darbus) išlaikymas;

38) komercinio kredito palūkanos, kurios numatytos atsiskaitymą už žemės ūkio produkciją reglamentuojančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose;

39) neribotos civilinės atsakomybės vieneto dalyvio pajamos, gautos iš šio vieneto apmokestinto pelno, neviršijančios 12 pagrindinių NPD per mokestinį laikotarpį;

40) jūrininkų, įrašytų į laivo, plaukiojančio su Lietuvos valstybės ar Europos Sąjungos valstybės narės vėliava, įgulos narių sąrašą, už darbą laivo reiso metu gautos pajamos, kaip jos apibrėžtos šio įstatymo 14 straipsnyje;

41) pagal Pelno mokesčio įstatymo 26 straipsnio nuostatas darbuotojo naudai darbdavio mokamos gyvybės draudimo įmokos ir pensijų įmokos į pensijų sąskaitą Lietuvos Respublikoje sudarytame pensijų fonde;

42) gyventojų naudai kitų gyventojų mokamos gyvybės draudimo įmokos ir pensijų įmokos į Lietuvos Respublikoje sudarytus pensijų fondus;

43) iš pensijų kaupimo bendrovės gauta pensijų išmoka pagal Pensijų kaupimo įstatymo nuostatas.

2. Šio straipsnio 1 dalies 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 29, 31, 34, 35, 37 ir 39 punktų nustatytos lengvatos, taip pat 19 punkte nustatyta lengvata dovanojimo būdu iš kitų nei sutuoktinis, vaikai (įvaikiai) ir tėvai (įtėviai) gautoms pajamoms netaikomos, jei gyventojas atitinkamos pajamos gautos iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, ar gyventojų, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėje teritorijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1252](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 123-5539 (2002-12-24), įsigalioja nuo 2003-01-01

Nr. [IX-1535](#), 2003-04-22, Žin., 2003, Nr. 42-1925 (2003-05-01)

Nr. [IX-1708](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 75-3474 (2003-07-30)

18 straipsnis. Leidžiami atskaitymai, susiję su individualios veiklos pajamų gavimu

1. Nuolatinio Lietuvos gyventojas, kuris verčiasi individualia veikla, leidžiamais atskaitymais laikomos su per mokestinį laikotarpį faktiškai gautomis individualios veiklos

pajamomis susijusios nuolatinio Lietuvos gyventojo patirtos įprastinės šiai veiklai išlaidos, jei šiame straipsnyje nenustatyta kitaip. Nuolatinio Lietuvos gyventojo su individualios veiklos pajamų gavimu susijusius leidžiamus atskaitymus bei jų apskaičiavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

2. Nenuolatinio Lietuvos gyventojo, kuris verčiasi individualia veikla per nuolatinę bazę, leidžiamais atskaitymais laikomos su per mokestinį laikotarpį faktiškai gautomis individualios veiklos pajamomis susijusios nenuolatinio Lietuvos gyventojo patirtos įprastinės šiai veiklai išlaidos, jei šiame straipsnyje nenustatyta kitaip. Nenuolatinio Lietuvos gyventojo su individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamų gavimu susijusius leidžiamus atskaitymus bei jų apskaičiavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

3. Jeigu gyventojas vykdo kelių aiškiai skirtingų rūšių individualią veiklą, su tokios veiklos pajamų gavimu susiję leidžiami atskaitymai šio Įstatymo nustatyta tvarka atimami atskirai pagal kiekvienos individualios veiklos rūšies pajamas.

4. Leidžiamų atskaitymų suma negali viršyti per tą mokestinį laikotarpį faktiškai gautų individualios veiklos pajamų.

5. Išlaidos turi būti pagrįstos dokumentais, turinčiais visus Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme bei kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytus privalomus apskaitos dokumentų rekvizitus ir, jei dokumentų blankams Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra nustačiusi atitinkamus reikalavimus, – atitinkančiais keliamus reikalavimus. Be šių rekvizitų, išlaidas pagrindžiančiuose dokumentuose privalo būti nurodyta:

1) prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo (tuo atveju, kai prekių tiekėjas ar paslaugų teikėjas yra fizinis asmuo) vardas, pavardė ir asmens kodas;

2) prekių ar paslaugų pirkėjo (gyventojo) vardas, pavardė ir asmens kodas, jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nenustato kitaip.

6. Prekių ir paslaugų įsigijimo iš užsienio vienetų bei gyventojų atveju išlaidos gali būti pagrindžiamos užsienio vienetų bei gyventojų surašytais dokumentais, jei iš šių dokumentų galima nustatyti ūkinės operacijos turinį.

7. Išlaidos, susijusios su individualia veikla, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą, sporto bei atlikėjų veikla, nėra laikomos leidžiamais atskaitymais ir apskaičiuojant apmokestinamąsias pajamas negali būti atskaitomos iš pajamų.

19 straipsnis. Parduoto ar kitaip perleisto nuosavybėn ne individualios veiklos turto įsigijimo kaina ir su tuo turto pardavimu ar kitokiu perleidimu susijusios išlaidos

1. Pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn ne individualios veiklos turtą, iš gautų pajamų šiame straipsnyje nustatyta tvarka gali būti atimta:

1) turto įsigijimo kaina;

2) sumokėtas komisinis atlyginimas bei mokesčiai, rinkliavos, susiję su šio turto pardavimu arba kitokiu perleidimu nuosavybėn.

2. Turto įsigijimo kainai priskiriamos išlaidos, patirtos įsigyjant turtą, įskaitant sumokėtus komisinius atlyginimus bei mokesčius, rinkliavas, susijusius su šio turto įsigijimu, taip pat savo ar sutuoktinio lėšomis (įskaitant tam tikslui pasiskolintų lėšų sugrąžintą dalį) atlikto turto rekonstravimo išlaidos. Tuo atveju, kai turtas yra pasigamintas paties gyventojo, turto įsigijimo kaina laikomos visos to turto pagaminimo ir rekonstravimo išlaidos (įskaitant tam tikslui pasiskolintų lėšų sugrąžintą dalį).

3. Leidžiama atimti tik tas sumas, kurios pagrindžiamos dokumentais, turinčiais visus Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme ir kituose teisės aktuose numatytus privalomus apskaitos dokumentų rekvizitus, ir, jei dokumentų blankams Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra nustačiusi atitinkamus reikalavimus, – atitinkančiais keliamus reikalavimus, ir (arba) galiojančiais sandoriais, ir (arba) užsienio vienetų bei gyventojų surašytais dokumentais, jei iš šių dokumentų galima nustatyti ūkinės operacijos turinį. Mokesčių, rinkliavų sumokėjimas turi būti pagrįstas šių sumų sumokėjimą patvirtinančiais atitinkamais dokumentais.

4. Šio Įstatymo 11 straipsnyje nurodytu atveju parduotų akcijų (dalių, pajų) įsigijimo kaina yra lygi:

1) visų gyventojo į vieneto kapitalą įneštų už šio Įstatymo 11 straipsnio nustatytu atveju parduodamas akcijas (dalis, pajus) įnašų vertei. Įnašų vertė yra lygi jų vertei įnešimo metu,

įskaitant turto (jei įnašas buvo įneštas turtu) vertės padidėjimą dėl turto indeksavimo arba perkainojimo, jeigu jį atlikti vienetai įpareigojo Lietuvos Respublikos teisės aktai, ir (arba)

2) akcijų (dalių, pajų) įsigijimo antrinėje rinkoje kainai, kai akcijos (dalys, pajai) buvo įsigytos antrinėje rinkoje.

5. Kai gyventojas parduoda ar kitaip perleidžia nuosavybės akcijas (dalis, pajus), šio Įstatymo 2 straipsnio 14 dalies 7 ir 8 punktų nurodytais atvejais gautas mainais į įsigyjamojo vieneto akcijas (dalis, pajus), parduodamų ar kitaip perleidžiamų nuosavybės akcijų (dalių, pajų) įsigijimo kaina yra lygi turėtų įsigyjamojo vieneto akcijų (dalių, pajų) įsigijimo kainai, buvusiai prieš pat perduodant mainais šias akcijas (dalis, pajus).

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę nustatyti ne individualios veiklos turto įsigijimo kainos nustatymo tam tikrais atvejais taisykles.

20 straipsnis. Neapmokestinamasis pajamų dydis ir papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis

1. Pagrindinis neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – pagrindinis NPD) – 290 litų per mėnesį.

2. Šiems nuolatiniams Lietuvos gyventojams taikomi individualūs neapmokestinamieji pajamų dydžiai (jeigu gyventojas atitinka ne vieną iš 1–5 punktuose nustatytų kriterijų, taikomas didžiausias individualus NPD):

1) I grupės invalidams – 430 litų per mėnesį;

2) II grupės invalidams – 380 litų per mėnesį;

3) asmenims, auginantiems tris ir daugiau vaikų (įvaikių) iki 18 metų, taip pat vyresnius, jeigu jie mokosi dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose, – 430 litų per mėnesį, be to, už ketvirtą ir kiekvieną paskesnę vaiką (įvaikį) NPD didinamas 46 litais;

4) motinai (įmotei) arba tėvui (įtėviui), kuris (kuri) vaikus (įvaikius) iki 18 metų, taip pat vyresnius, jeigu jie mokosi dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose, augina vienas (viena), – 335 litai per mėnesį, be to, už auginamą antrą ir kiekvieną paskesnę vaiką (įvaikį) NPD didinamas 53 litais;

5) žemės ūkio veiklos subjektų darbuotojams, kai šių subjektų pajamos iš realizuotos žemės ūkio produkcijos per metus sudaro daugiau kaip 50 procentų visų pajamų, taip pat ūkininkų, įstatymų nustatyta tvarka įregistravusių ūkį, darbuotojams – 330 litų per mėnesį.

3. NPD indeksuojami mokestiniam laikotarpiui pasibaigus taikant metinį vartojimo prekių ir paslaugų kainų indeksą, jeigu jis didesnis kaip 1. Indeksuoti NPD taikomi pajamoms, gautoms nuo einamojo mokesčio laikotarpio trečio mėnesio 1 dienos. Indeksuoti NPD skelbiami Finansų ministerijos pranešimu.

4. NPD taikomas apskaičiuojant nuolatinių Lietuvos gyventojų apmokestinamąsias pajamas. Apskaičiuojant nenuolatinių Lietuvos gyventojų apmokestinamąsias pajamas, pagrindinis NPD taikomas tik su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms, gautoms iš šaltinio, kuris yra Lietuvoje.

5. NPD mokesčiu laikotarpiu taikomas, kai gyventojas pateikia laisvos formos prašymą vienoje pajamų, susijusių su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, gavimo vietoje.

6. Nuolatiniams Lietuvos gyventojams (tėvams arba įtėviams), auginantiems vieną ar du vaikus (įvaikius) iki 18 metų, taip pat vyresnius, jeigu jie mokosi dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose, už kiekvieną auginamą vaiką (įvaikį) yra taikomas papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – PNPD), kuris lygus 0,1 pagrindinio NPD. Šios dalies nuostatos netaikomos šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytiems nuolatiniams Lietuvos gyventojams.

7. Mokesčiu laikotarpiu PNPD taikomas toje pajamų, susijusių su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, gavimo vietoje, kur taikomas NPD, dalijant PNPD sumą kiekvienam iš tėvų (įtėvių) per pusę.

8. Tais atvejais, kai su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos gaunamos už laikotarpį, ilgesnį kaip vienas mokesčio laikotarpio mėnuo, su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos apskaičiuojamos atskirai už kiekvieną mokesčio laikotarpio mėnesį, už kurį šios pajamos buvo apskaičiuotos išmokėti, taikant tą mokesčio laikotarpio mėnesį galiojantį NPD ir pagal jį apskaičiuotą PNPD.

9. Atsiradus arba pasibaigus teisei į individualų NPD, PNPD ar didesnę PNPD, šie dydžiai pradedami arba nustojami taikyti nuo kitą, negu atsirado arba pasibaigė teisė į juos, mėnesį gautų pajamų.

10. Metinis neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – MNPD) nustatomas sudedant tam gyventojui pagal šio straipsnio nuostatas taikytinus mokestinio laikotarpio atitinkamų mėnesių NPD dydžius ir atimamas bendrai iš visų mokestinio laikotarpio pajamų apskaičiuojant mokestinio laikotarpio apmokestinamąsias pajamas. Šio Įstatymo 29 straipsnyje nustatytais atvejais iš pajamų atimama MNPD dalis, apskaičiuota tame straipsnyje nustatyta tvarka.

11. Metinis papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – MPNPD) nustatomas sudedant tėvams (įtėviams) taikytinus pagal šio straipsnio nuostatas mokestinio laikotarpio atitinkamų mėnesių PNPD ir atimamas bendrai iš visų mokestinio laikotarpio tėvų (įtėvių) pajamų apskaičiuojant mokestinio laikotarpio apmokestinamąsias pajamas. MPNPD tėvams (įtėviams) taikomi jų pasirinktu santykiu. Šio Įstatymo 29 straipsnyje nustatytais atvejais iš pajamų atimama MPNPD dalis, apskaičiuota tame straipsnyje nustatyta tvarka.

12. Neigiamas skirtumas, susidaręs iš pajamų atėmus NPD ir PNPD (ar MNPD ir MPNPD), negražinamas ir į kitus mokestinius laikotarpius neperkeliamas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1321](#), 2003-01-28, *Žin.*, 2003, Nr. 15-601 (2003-02-12)

21 straipsnis. Iš pajamų atimamos gyventojų patirtos išlaidos

1. Iš pajamų gali būti atimamoms šios per mokestinį laikotarpį patirtos nuolatinio Lietuvos gyventojų išlaidos:

1) savo, sutuoktinio arba savo nepilnamečių vaikų (įvaikių) naudai sumokėtos gyvybės draudimo įmokos pagal gyvybės draudimo sutartis, kuriose numatyta, kad draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudiminiam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui;

2) savo ir sutuoktinio naudai sumokėtos pensijų įmokos į Lietuvos Respublikoje sudarytus pensijų fondus;

3) palūkanos už paimtą kreditą gyvenamajam būstui statyti arba jam įsigyti, sumokėtos banko, kitoms kredito įstaigoms arba finansų ministro sąraše nurodytiems užsienio valstybių fondams ir valstybinėms finansinėms institucijoms, kurių daugiau kaip 50 procentų akcijų (dalių, pajų) paketo turėtojai yra užsienio valstybių vyriausybės, taip pat palūkanos, sumokėtos finansų įmonei už gyvenamojo būsto finansinę nuomą (lizingą);

4) už studijas (kurias baigus įgyjamas aukštasis išsilavinimas ir (ar) suteikiama kvalifikacija, taip pat doktorantūros bei meno aspirantūros studijos) studijuojančių nuolatinių Lietuvos gyventojų sumokėtos sumos. Jei už studijas sumokėta skolintomis lėšomis (tam tikslui paimta iš kredito įstaigos paskola), tai iš pajamų gali būti atimta per mokestinį laikotarpį grąžinta šios paskolos dalis.

2. Tais atvejais, kai ne vyresnis kaip 26 metų studijuojantis nuolatinis Lietuvos gyventojas nėra pajamų mokesčio mokėtojas arba neturi galimybių pasinaudoti teise iš pajamų atimti sumokėtas už studijas, nurodytas šio straipsnio 1 dalies 4 punkte, išlaidas, šias išlaidas laikantis minėto punkto nuostatų gali iš savo pajamų atimti vienas iš tėvų (įtėvių) arba globėjų.

3. Bendra atimamų išlaidų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, suma negali viršyti 25 procentų sumos, apskaičiuotos iš visų mokestiniu laikotarpiu gautų pajamų atėmus šio Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytas sumas.

4. Išlaidos atimamos tik iš nuolatinio Lietuvos gyventojų gautų pajamų apskaičiuojant pajamų mokestį už mokestinį laikotarpį pateikiant metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

5. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos, jei nuolatinis Lietuvos gyventojas atitinkamas įmokas moka užsienio vienetams, įregistruotiems ar kitaip organizuotiems tikslinėse teritorijose, nuolatinio Lietuvos gyventojų mokamoms įmokoms pensijų anuitetams įsigyti, – nuolatiniams Lietuvos gyventojams, nurodytiems šio Įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje, taip pat kaupimosioms pensijoms įmokoms į pensijų kaupimo bendrovę pagal Pensijų kaupimo įstatymo nuostatas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1708](#), 2003-07-04, *Žin.*, 2003, Nr. 75-3474 (2003-07-30)

V SKYRIUS

PAJAMŲ MOKESČIO APSKAIČIAVIMO, MOKĖJIMO, DEKLARAVIMO IR GRAŽINIMO TVARKA

22 straipsnis. Pajamų priskyrimas klasėms pagal mokesčio mokėjimo tvarką

1. Pagal mokesčio mokėjimo tvarką gyventojų pajamos (įskaitant pajamas, kurios pagal šio Įstatymo nuostatas yra neapmokestinamosios) skirstomos į dvi klases – A ir B.

2. A klasės pajamoms priskiriamos:

1) iš Lietuvos vieneto, iš užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę bei iš nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jo nuolatinę bazę gautos pajamos, išskyrus azartinių lošimų ir loterijų laimėjimus bei šiame punkte nenurodytas individualios veiklos pajamas, taip pat šiame punkte nenurodytas pajamas iš ne individualios veiklos turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn. Iš Lietuvos vieneto, iš užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę bei iš nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jo nuolatinę bazę gautos sporto veiklos, atlikėjų veiklos, taip pat ne individualios veiklos turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamos, gautos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn kilnojamąjį daiktą, jeigu šios rūšies daiktui pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privaloma teisinė registracija ir šis daiktas yra (ar privalo būti) įregistruotas Lietuvoje, arba nekilnojamąjį daiktą, esantį Lietuvoje, taip pat priskiriamos A klasės pajamoms, ir

2) iš nenuolatinio Lietuvos gyventojų gautos su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos, sporto veiklos pajamos, atlikėjų veiklos pajamos, palūkanos ir honorarai.

3. B klasės pajamoms priskiriamos visos A klasei nepriskiriamos pajamos.

23 straipsnis. Pajamų mokesčio iš A klasės pajamų apskaičiavimo, išskaičiavimo ir sumokėjimo tvarka

1. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, Lietuvos vienetas, nuolatinė buveinė arba nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdamas individualią veiklą per nuolatinę bazę, kaip mokesčių išskaičiuojantys asmenys išmokėdami išmokas, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamas gyventojų A klasės pajamoms, privalo apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą šio Įstatymo nustatytą pajamų mokesčių, jeigu šios išmokos pagal šio Įstatymo nuostatas nėra priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms. Jei su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios išmokos už atitinkamą mokestinio laikotarpio mėnesį mokamos dalimis, tai pajamų mokestis išskaičiuojamas išmokant paskutinę šios išmokos dalį (nuo bendros už tą mėnesį išmokėtų dalių sumos). Jeigu paskutinė išmokos už atitinkamą mokestinio laikotarpio mėnesį dalis neišmokėta per 10 darbo dienų tam mėnesiui pasibaigus, tai pajamų mokestis turi būti apskaičiuotas nuo per tą mėnesį išmokėtų dalių sumos.

2. Kai gyventojas pateikia laisvos formos prašymą mokesčių išskaičiuojančiam asmeniui dėl NPD taikymo, tai jam priklausančio NPD atimamas skaičiuojant apmokestinamąsias pajamas.

3. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, Lietuvos vienetas, nuolatinė buveinė arba nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdamas individualią veiklą per nuolatinę bazę, kaip mokesčių išskaičiuojantys asmenys nuo išmokų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų gyventojų A klasės pajamoms, išskaičiuotą pajamų mokesčių privalo sumokėti į biudžetą ne vėliau kaip kitą darbo dieną po minėtų išmokų išmokėjimo dienos. Jei mokesčių išskaičiuojantis asmuo su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusias išmokas už atitinkamą mokestinio laikotarpio mėnesį moka dalimis, tai šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka išskaičiuotą pajamų mokesčių privalo sumokėti į biudžetą ne vėliau kaip kitą darbo dieną po paskutinės išmokos dalies išmokėjimo. Jeigu paskutinė išmokos už atitinkamą mokestinio laikotarpio mėnesį dalis neišmokėta per 10 darbo dienų tam mėnesiui pasibaigus, laikoma, kad pajamų mokestis turėjo būti išskaičiuotas ir sumokėtas ne vėliau kaip kitą darbo dieną po tos dienos, kurią buvo išmokėta paskutinė per tą mėnesį išmokos dalis.

24 straipsnis. Pajamų mokesčio, išskaičiuoto iš A klasės pajamų, deklaracijos

1. Mokesčių išskaičiuojantis asmuo, mokestiniu laikotarpiu išmokėjęs išmokas, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamas gyventojų A klasės pajamoms, privalo deklaruoti išmokėtas išmokas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokesčių pateikdamas deklaracijas.

2. Pajamų mokesčio, išskaičiuoto iš A klasės pajamų, deklaracijos yra ketvirtinės. Ketvirtinė deklaracija, kurioje deklaruojama kiekvienam gyventojui per tą kalendorinį ketvirtį išmokėtų išmokų, išskaičiuoto ir sumokėto pajamų mokesčio suma, pateikiama už kiekvieną mokestinio laikotarpio ketvirtį iki kito ketvirčio pirmojo mėnesio 25 dienos.

3. Pajamų mokesčio, išskaičiuoto iš A klasės pajamų, deklaracijų formas, deklaracijų užpildymo ir pateikimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius, suderinęs su finansų ministru.

25 straipsnis. Nuolatinio Lietuvos gyventojo pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaravimo, apskaičiavimo ir sumokėjimo tvarka

1. Pajamų mokestį nuo pajamų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų B klasės pajamoms, šio Įstatymo nustatyta tvarka deklaruoja, apskaičiuoja ir sumoka pats nuolatinis Lietuvos gyventojas arba jo įgaliotas asmuo.

2. Pajamų mokestis nuo per mokestinį laikotarpį gautų pajamų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų B klasės pajamoms, deklaruojamas, apskaičiuojamas ir sumokamas šio Įstatymo 27 straipsnyje nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Fiksuoto pajamų mokesčio už pajamas, gautas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą, sumokėjimas ir verslo liudijimo išdavimo tvarka

Fiksuoto dydžio pajamų mokestis sumokamas į biudžetą prieš išduodant verslo liudijimą. Verslo liudijimo išdavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

27 straipsnis. Pajamų mokesčio nuo mokestiniu laikotarpiu gautų pajamų apskaičiavimas, deklaravimas, sumokėjimas, permokos grąžinimas ir metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimas

1. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs pajamų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų tiek A klasės, tiek B klasės pajamoms, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, gegužės 1 dienos (jeigu šio Įstatymo 28 straipsnyje nenustatyta kitaip) privalo pats arba per savo įgaliotą asmenį pateikti mokesčio administratoriui metinę pajamų mokesčio deklaraciją už praėjusį mokestinį laikotarpį ir joje deklaruoti visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas ir už jas apskaičiuotą pajamų mokestį, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.

2. Jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas mokestiniu laikotarpiu gavo pajamų, kurioms pagal šio Įstatymo 6 straipsnį taikomi skirtingi pajamų mokesčio tarifai, tai apskaičiuojant pajamų mokestį už mokestinį laikotarpį:

1) 15 procentų tarifas taikomas tai apmokestinamųjų pajamų daliai, kuri yra proporcinga pajamų, kurioms pagal šio Įstatymo 6 straipsnį taikomas šis tarifas, daliai visose nuolatinio Lietuvos gyventojo mokestinio laikotarpio pajamose iš jų atėmus šio Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytas pajamų sumas;

2) 33 procentų tarifas taikomas šios dalies 1 punkte nenurodytai apmokestinamųjų pajamų daliai.

3. Jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, metinės pajamų mokesčio deklaracijos turi teisę neteikti nuolatinis Lietuvos gyventojas, kuris:

1) nepageidauja pasinaudoti teise iš pajamų atimti MNPD ar MPNPD ir (arba) šio Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytas išlaidas ir

2) per atitinkamą mokestinį laikotarpį gavo tik A klasės pajamų.

4. Ūkininkas ir jo partneriai, per mokestinį laikotarpį gavę pajamų už ūkininko ūkyje, įregistruotame Ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka, vykdomą žemės ūkio veiklą, privalo pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją nepaisant šio straipsnio 3 dalyje nustatytų išimčių.

5. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs pajamų iš veiklos, kuria vertėsi turėdamas verslo liudijimą (-us), privalo pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

6. Metinės pajamų mokesčio deklaracijos formą, jos užpildymo ir pateikimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius, suderinęs su finansų ministru.

7. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, kuriam pagal šį straipsnį nustatyta prievolė teikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją, pajamų mokesčio skirtumą tarp metinėje pajamų mokesčio

deklaracijoje už mokestinį laikotarpį apskaičiuotos pajamų mokesčio sumos ir mokestiniu laikotarpiu sumokėtos (išskaičiuotos) pajamų mokesčio sumos privalo sumokėti į biudžetą iki šiame straipsnyje nustatyto metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo termino pabaigos.

8. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs pozityviųjų pajamų, privalo kartu su metine pajamų mokesčio deklaracija pateikti centrinio mokesčio administratoriaus nustatytos formos priedą, kuriame turi būti nurodyta informacija apie tiesiogiai ar netiesiogiai valdomas kontroliuojamųjų vienetų akcijas (dalis, pajus) ar kitas teises į paskirstytinojo pelno dalį arba išimtinės teises jas įsigyti, taip pat:

- 1) kontroliuojamojo vieneto pavadinimas ir buveinės adresas;
- 2) kontroliuojamojo vieneto valdytojų sąrašas;
- 3) kontroliuojamojo vieneto balansas bei pelno ir nuostolių ataskaita.

9. Jeigu nuolatinio Lietuvos gyventojas pateiktoje metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje apskaičiuojama pajamų mokesčio permoka, ji gali būti įskaityta arba grąžinta Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka, jeigu nuo visų gyventojas per tą mokestinį laikotarpį gautų A klasės pajamų mokestis buvo išskaitytas ir sumokėtas į biudžetą. Jeigu pajamų mokestis nebuvo išskaitytas ir (arba) sumokėtas, metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje apskaičiuotos pajamų mokesčio permokos dalis, lygi nuo gyventojas gautų A klasės pajamų neišskaičiuoto ir (arba) nesumokėto pajamų mokesčio sumai, negali būti įskaityta arba grąžinta, iki pajamų mokesčio suma, neišskaičiuota ir (arba) nesumokėta nuo gyventojas gautų A klasės pajamų, nebus sumokėta į biudžetą.

10. Šio Įstatymo 29 straipsnyje nustatytais atvejais nuolatinis Lietuvos gyventojas metinės pajamų mokesčio deklaracijos neteikia.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1535](#), 2003-04-22, *Žin.*, 2003, Nr. 42-1925 (2003-05-01)

28 straipsnis. Fizinio asmens, tapusio nuolatiniu Lietuvos gyventoju, pajamų mokesčio nuo mokestiniu laikotarpiu gautų pajamų deklaravimas ir pajamų mokesčio sumokėjimas

Jeigu fizinis asmuo tapo nuolatiniu Lietuvos gyventoju pagal šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatas, metinė pajamų mokesčio deklaracija už kalendorinius metus, kuriais jis atvyko į Lietuvą, turi būti pateikta ir pajamų mokestis sumokėtas ne vėliau kaip iki kitų po atvykimo kalendorinių metų gruodžio 31 dienos.

29 straipsnis. Fizinio asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio nuo pajamų, gautų išvykimo mokestiniu laikotarpiu, deklaravimas ir pajamų mokesčio sumokėjimas

1. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, išskyrus nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, galutinai išvykstantis iš Lietuvos per mokestinį laikotarpį, prieš išvykdamas privalo pateikti fizinio asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaraciją ir apskaičiuoti bei deklaruoti pajamas, gautas per tą mokestinį laikotarpį iki išvykimo dienos, bei sumokėti pajamų mokestį iki išvykimo dienos. Toks nuolatinis Lietuvos gyventojas privalo pateikti ir metinę pajamų mokesčio deklaraciją ir sumokėti pajamų mokestį šio Įstatymo nustatyta tvarka, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.

2. Fizinis asmuo, laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju pagal šio Įstatymo 4 straipsnio 3 dalį, galutinai išvykstantis iš Lietuvos, prieš išvykdamas privalo pateikti fizinio asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaraciją ir apskaičiuoti bei deklaruoti pajamas, gautas per tą mokestinį laikotarpį iki išvykimo dienos, bei sumokėti pajamų mokestį iki išvykimo dienos.

3. Pagal šio straipsnio 2 dalį deklaruojamoms pajamoms taikoma MNPD ir MPNPD dalis apskaičiuojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

30 straipsnis. Nenuolatinio Lietuvos gyventojas pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamų apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo tvarka. Nenuolatinio Lietuvos gyventojas pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamų deklaracija

1. Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs pajamų iš individualios veiklos per nuolatinę bazę, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, iki kitų po to mokestinio laikotarpio kalendorinių metų gegužės 1 dienos privalo pateikti metinę pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamų deklaraciją ir joje deklaruoti visas per tą mokestinį laikotarpį gautas pajamas iš individualios veiklos per nuolatinę bazę ir už jas šio Įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuotą pajamų mokestį.

2. Metinėje pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamų deklaracijoje apskaičiuotas pajamų mokestis nuo nenuolatinio gyventojų per mokestinį laikotarpį gautų individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamų turi būti sumokėtas į biudžetą iki šiame straipsnyje nustatyto metinės pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamų deklaracijos pateikimo termino pabaigos.

3. Tuo atveju, jei nenuolatinis Lietuvos gyventojas per nuolatinę bazę gauna pajamų, susijusių su šia veikla ir pagal šį Įstatymą priskiriamų A klasės pajamoms, tai nuo šių A klasės pajamų išskaityto ir sumokėto pajamų mokesčio dydžiu mažinamas pagal metinę pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamų deklaraciją mokėtinas pajamų mokestis.

4. Nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamų deklaracijų formas, jų užpildymo ir pateikimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius, suderinęs su finansų ministru.

5. Šio straipsnio nuostatos netaikomos nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamoms, gautoms iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą.

31 straipsnis. Nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų, nenurodytų šio Įstatymo 30 straipsnyje, apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo tvarka. Nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų, nenurodytų šio Įstatymo 30 straipsnyje, deklaracija

1. Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs šio Įstatymo 30 straipsnyje nenurodytų B klasės pajamoms priskiriamų pajamų, privalo nuo šių pajamų apskaičiuoti pajamų mokestį ir sumokėti jį į biudžetą, taip pat pateikti šio pajamų mokesčio deklaraciją ne vėliau kaip per 25 dienas nuo pajamų gavimo.

2. Nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaracijos formą, jos užpildymo ir pateikimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius, suderinęs su finansų ministru.

32 straipsnis. Pajamų mokesčio nuo kai kurių turto pardavimo pajamų perskaičiavimas

1. Gyventojas, gavęs pajamų iš Lietuvos vienetų, iš užsienio vienetų per jų nuolatinę buveinę arba iš nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jų nuolatinę bazę už kilnojamojo daikto, jeigu šios rūšies daiktui pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privaloma teisinė registracija ir šis daiktas yra (ar privalo būti) įregistruotas Lietuvoje, arba nekilnojamojo daikto, esančio Lietuvoje, pardavimą arba kitokį perleidimą nuosavybėn, nuo kurių šio Įstatymo 23 straipsnio nustatyta tvarka buvo išskaičiuotas pajamų mokestis, turi teisę kreiptis į mokesčio administratorių dėl pajamų mokesčio už parduotą daiktą perskaičiavimo, t. y. kad būtų apskaičiuojamas pajamų mokestis iš gautų pajamų atėmus šio Įstatymo 19 straipsnyje nustatytas išlaidas.

2. Mokesčio administratorius perskaičiuoja pajamų mokestį tik tuo atveju, kai pateikiami šio Įstatymo 19 straipsnio reikalavimus atitinkantys išlaidas pagrindžiantys dokumentai.

3. Prašymai perskaičiuoti pajamų mokestį pateikiami centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta ir su finansų ministru suderinta tvarka.

4. Mokesčio permoka grąžinama Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

**VI SKYRIUS
PAREIGOS, ATSAKOMYBĖ**

33 straipsnis. Išmokas išmokančio Lietuvos vieneto, nuolatinės buveinės ir gyventojų pareigos

1. Gyventojams išmokas, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamas gyventojų A klasės pajamoms, išmokėję nuolatinis Lietuvos gyventojas, nenuolatinis Lietuvos gyventojas per nuolatinę bazę, Lietuvos vienetas arba užsienio vienetas per nuolatinę buveinę gyventojų prašymu išduoda pažymą, kuriose turi būti nurodytos apskaičiuotos ir išmokėtos išmokos, taikytas NPD bei išskaičiuota ir sumokėta pajamų mokesčio suma. Jei gyventojui išmokas išmoka užsienio vienetas per nuolatinę buveinę, tai šias pažymas nuolatiniam gyventojui išduoda užsienio vieneto įgaliotas asmuo. Jei gyventojui išmokas išmoka nenuolatinis Lietuvos gyventojas per nuolatinę bazę, tai šias pažymas nuolatiniam gyventojui gali išduoti tas nenuolatinis Lietuvos gyventojas ar jo įgaliotas asmuo. Pažymos išduodamos per 10 darbo dienų nuo prašymo dienos.

2. Per mokestinį laikotarpį gyventojams išmokas, kurios pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskirtos B klasės pajamoms, išmokėję Lietuvos vienetas, užsienio vienetas per nuolatinę buveinę ar nenuolatinis Lietuvos gyventojas per nuolatinę bazę privalo iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, vasario 1 dienos pateikti mokesčio administratoriui pažymą apie gyventojams išmokėtas tokias išmokas. Jeigu gyventojui išmokas išmoka užsienio vienetas per nuolatinę buveinę, tai šias pažymas mokesčio administratoriui pateikia užsienio vieneto įgaliotas asmuo. Jei gyventojui išmokas išmoka nenuolatinis Lietuvos gyventojas per nuolatinę bazę, tai šias pažymas mokesčio administratoriui pateikia tas nenuolatinis Lietuvos gyventojas ar jo įgaliotas asmuo.

3. Pažymų apie apskaičiuotas ir išmokėtas išmokas formas, jų pildymo ir pateikimo tvarką, sumos dydį, iki kurio neprivalo pateikti mokesčio administratoriui pažymą apie gyventojams išmokėtas išmokas, nustato centrinis mokesčio administratorius, suderinęs su Finansų ministerija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1660](#), 2003-07-01, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3340 (2003-07-23)

34 straipsnis. Mokesčio administratoriaus pareigos

1. Gyventojams bei mokesčių išskaičiuojantiems asmenims deklaracijų blankai bei metodiniai jų pildymo nurodymai išduodami nemokamai.

2. Mokesčio administratorius gyventojų prašymu per 10 darbo dienų nuo prašymo pateikimo dienos privalo išduoti pažymą, kuriose turi būti nurodytos gyventojų Lietuvoje gautos pajamos ir sumokėtos pajamų mokesčiai, arba patvirtinti išmokas išmokančių asmenų šio Įstatymo nustatyta tvarka išduotas pažymas. Jei atliekamas patikrinimas, pažymą išduodama ne vėliau kaip per 10 dienų po patikrinimo atlikimo dienos. Pažymų išdavimo ar išmokas išmokančių asmenų išduotų pažymų patvirtinimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius.

3. Mokesčio administratorius nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymu, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalo pervesti Lietuvos vienetais, pagal Labdaros ir paramos įstatymą turintiems teisę gauti paramą, iki 2 procentų pajamų mokesčio sumos, sumokėtos nuo to nuolatinio Lietuvos gyventojų atitinkamo mokestinio laikotarpio pajamų.

4. Mokesčio administratorius gyventojų prašymu per 10 darbo dienų nuo prašymo pateikimo dienos privalo išduoti pažymą apie nuolatinio Lietuvos gyventojų vykdomą individualią veiklą arba nenuolatinio Lietuvos gyventojų įregistruotą nuolatinę bazę Lietuvoje.

35 straipsnis. Mokesčio mokėtojo pareigos

1. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, pasinaudojęs teise iš pajamų atimti išlaidas, nurodytas šio Įstatymo 21 straipsnyje, privalo saugoti sumokėjimą patvirtinančių dokumentų originalus arba jų nuorašus, patvirtintus notarine tvarka, ne trumpiau kaip 10 metų po atitinkamo mokestinio laikotarpio metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo.

2. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, pradėjęs vykdyti kokios nors rūšies individualią veiklą, privalo apie tai informuoti mokesčio administratorių centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka.

36 straipsnis. Atsakomybė

1. Jei gyventojas nesilaiko šio Įstatymo 20 straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų dėl prašymo taikyti NPD pateikimo ir dėl to buvo sumokėtas per mažas pajamų mokesčiai, tai Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka už šį pažeidimą atsako pats gyventojas.

2. Už šio Įstatymo pažeidimus skiriamos baudos ir (arba) skaičiuojami delspinigiai Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS

PAJAMŲ MOKESČIO, SUMOKĖTO UŽSIENIO VALSTYBĖSE, ATSKAITYMAS

37 straipsnis. Pajamų mokesčio, sumokėto užsienio valstybėse, atskaitymas

1. Nuolatinis Lietuvos gyventojas iš šio Įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuoto pajamų mokesčio sumos gali atskaityti pajamų mokesčio arba jam tapataus mokesčio sumą, sumokėtą užsienio valstybėje nuo toje valstybėje per tą mokestinį laikotarpį gautų pajamų, jeigu su šia valstybe yra sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis arba ši valstybė įtraukta į finansų ministro tvirtinamą sąrašą.

2. Nuolatinis Lietuvos gyventojas turi teisę nuo kontroliuojamojo užsienio vieneto pozityviųjų pajamų, įskaitytų į nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamas, mokesčio, sumokėto užsienio valstybėje, su kuria Lietuvos Respublika yra sudariusi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį ir pagal kurios atitinkamą įstatymą kontroliuojamojo užsienio vieneto pozityviosios pajamos yra įtrauktos į tos valstybės vieneto pajamas ir apmokestintos pagal analogiškas Pelnų mokesčio įstatyme nustatytas taisykles, dydžiu sumažinti į biudžetą mokėtiną pagal šį Įstatymą apskaičiuotą pajamų mokestį nuo pozityviųjų pajamų.

3. Jeigu nuo užsienio valstybėje gautų pajamų šio Įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuota pajamų mokesčio suma yra mažesnė negu pajamų mokesčio arba jam tapataus mokesčio suma, sumokėta nuo tų pajamų užsienio valstybėje, tai atskaitoma tik šio Įstatymo nustatyta tvarka apskaičiuota pajamų mokesčio suma.

4. Jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas per mokestinį laikotarpį gauna pajamų keliose užsienio valstybėse, tai atskaitoma pajamų mokesčio suma apskaičiuojama atskirai pagal kiekvieną valstybę, kurioje gautos pajamos.

5. Atskaityti iš apskaičiuotos pajamų mokesčio sumos šiame straipsnyje nustatyta tvarka leidžiama tik tuo atveju, jeigu yra pateikti užsienio valstybės mokesčio administratoriaus patvirtinti dokumentai apie toje valstybėje per tą mokestinį laikotarpį gautas pajamas bei nuo jų apskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokesčio arba jam tapataus mokesčio sumą.

VIII SKYRIUS

MOKESČIO ĮSKAITYMAS Į BIUDŽETĄ

38 straipsnis. Pajamų mokesčio įskaitymas

1. Iki 2003 m. gruodžio 31 d. (imtinai) nuolatinio Lietuvos gyventojų sumokėtas pajamų mokestis ir sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka, taip pat pagal šį Įstatymą mokestį išskaičiuojančio asmens nuo nuolatiniam Lietuvos gyventojui išmokamų išmokų išskaičiuotas ir sumokėtas pajamų mokestis bei sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka, pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus tenkantys savivaldybių biudžetams, įskaitomi tokia tvarka:

1) nuolatinio Lietuvos gyventojų sumokėtas pajamų mokestis ir sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka įskaitomi į tos savivaldybės, kurios teritorijoje jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą, biudžetą;

2) mokestį išskaičiuojančio asmens išskaičiuotas ir sumokėtas pajamų mokestis, taip pat sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka įskaitomi į tos savivaldybės, kurios teritorijoje yra (privalo būti) įregistruotas arba gyvena mokestį išskaičiuojantis asmuo, biudžetą;

3) jeigu Lietuvos vienetas turi padalinių kitų savivaldybių teritorijose, tai iš šiuose padaliniuose dirbančių nuolatinio Lietuvos gyventojų gautų su darbo santykiais susijusių arba joms prilygintų pajamų išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį pagal mokestį išskaičiuojančio asmens deklaracijoje pateiktus duomenis mokesčio administratorius perveda į tos savivaldybės, kurios teritorijoje yra minėti padaliniai, biudžetą.

2. Nuo 2004 m. sausio 1 d. (imtinai) nuolatinio Lietuvos gyventojų sumokėtas pajamų mokestis ir sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka, taip pat pagal šį Įstatymą mokestį išskaičiuojančio asmens nuo nuolatiniam Lietuvos gyventojui išmokamų išmokų išskaičiuotas ir sumokėtas pajamų mokestis bei sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka, pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus tenkantys savivaldybių biudžetams, įskaitomi tokia tvarka:

1) nuolatinio Lietuvos gyventojo sumokėtas pajamų mokestis ir sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka įskaitomi į tos savivaldybės, kurios teritorijoje jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą, biudžetą;

2) mokestį išskaičiuojančio asmens išskaičiuotas ir sumokėtas pajamų mokestis įskaitomas į tos savivaldybės, kurios teritorijoje nuolatinis Lietuvos gyventojas turi nuolatinę gyvenamąją vietą (pagal mokestį išskaičiuojančio asmens deklaracijose pateiktus duomenis), biudžetą;

3) mokestį išskaičiuojančio asmens sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka įskaitoma į tos savivaldybės, kurios teritorijoje yra (privalo būti) įregistruotas arba gyvena mokestį išskaičiuojantis asmuo, biudžetą.

3. Nenuolatinio Lietuvos gyventojo sumokėtas pajamų mokestis ir sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka, taip pat pagal šį Įstatymą mokestį išskaičiuojančio asmens nuo nenuolatiniam Lietuvos gyventojui išmokamų išmokų išskaičiuotas ir sumokėtas pajamų mokestis bei sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka, pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus tenkantys savivaldybių biudžetams, įskaitomi tokia tvarka:

1) nenuolatinio Lietuvos gyventojo sumokėtas pajamų mokestis ir sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka įskaitomi į tos savivaldybės, kurios teritorijoje jis gyvena, biudžetą, jeigu gyvenamosios vietos Lietuvoje nėra, – į tos savivaldybės, kurios teritorijoje yra veiklos vykdymo vieta, biudžetą;

2) mokestį išskaičiuojančio asmens nuo nenuolatiniam Lietuvos gyventojui išmokamų išmokų išskaičiuotas ir sumokėtas pajamų mokestis bei sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka įskaitomi į tos savivaldybės, kurios teritorijoje jis gyvena, biudžetą, jeigu gyvenamosios vietos ar veiklos vykdymo vietos nėra, – į tos savivaldybės, kurios teritorijoje yra (privalo būti) įregistruotas arba gyvena mokestį išskaičiuojantis asmuo, biudžetą.

4. Nenuolatinio Lietuvos gyventojo sumokėtas pajamų mokestis ir sumokėta (išieškota) mokestinė nepriemoka, kurių negalima įskaityti į atitinkamos savivaldybės biudžetą vadovaujantis šio straipsnio 3 dalies nuostatomis, įskaitomi į valstybės biudžetą.

5. Po šio Įstatymo įsigaliojimo sumokėti pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus savivaldybių biudžetams tenkantys fizinių asmenų pajamų mokestis bei mokestinė nepriemoka, išskyrus neribotos civilinės atsakomybės vienetų kaip vienetų sumokėtą fizinių asmenų pajamų mokesčio mokestinę nepriemoką, įskaitomi šio straipsnio 1, 3 ir 4 dalyse nustatyta tvarka.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39 straipsnis. Įstatymo taikymas ir pasiūlymai Vyriausybei

1. Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

2. Šio Įstatymo 2 straipsnio 14 dalies 7 punkto nuostatos dėl akcijų kainų skirtumo, apmokėto pinigais, ir 15 straipsnio nuostatos taikomos nuo 2004 m. sausio 1 d.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija ir centrinis mokesčio administratorius visus šiam Įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus parengia ir patvirtina ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki šio Įstatymo įsigaliojimo.

4. Nuo 2003 m. sausio 1 d. pripažįstami netekusiais galios:

1) Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinasis įstatymas (Žin., 1990, Nr. 31-742; 1991, Nr. 6-170, Nr. 19-501, Nr. 22-569; 1992, Nr. 7-150, Nr. 14-388; 1993, Nr. 30-681, Nr. 59-1144; 1994, Nr. 30-531, Nr. 58-1135; 1995, Nr. 34-814, Nr. 44-1077; 1996, Nr. 11-285, Nr. 35-858, Nr. 46-1104, Nr. 62-1464, Nr. 71-1716, Nr. 73-1747; 1997, Nr. 28-662, Nr. 61-1443, Nr. 63-1474; 1998, Nr. 8-162, Nr. 90-2481; 1999, Nr. 19-515, Nr. 33-947, Nr. 55-1770, Nr. 60-1950, Nr. 66-2121, Nr. 109-3174, Nr. 113-3290; 2000, Nr. 5-127, Nr. 34-955, Nr. 53-1522, Nr. 64-1911, 1943, Nr. 84-2534, Nr. 89-2747, Nr. 90-2781, Nr. 113-3603; 2001, Nr. 39-1329, Nr. 41-1421, Nr. 62-2217, 2236, Nr. 110-3993, 3994, Nr. 111-4023; 2002, Nr. 62-2492);

2) Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo galiojimo pratęsimo“ (Žin., 1993, Nr. 2-27);

3) Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo galiojimo pratęsimo“ (Žin., 1993, Nr. 70-1305);

4) Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymų papildymo“ (Žin., 1996, Nr. 1-3) 2 straipsnis;

- 5) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo įsigaliojimo“ (Žin., 1990, Nr. 31-743);
- 6) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo įsigaliojimo“ pirmojo punkto taikymo“ (Žin., 1991, Nr. 5-141);
- 7) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo 10 straipsnio įsigaliojimo tvarkos“ (Žin., 1991, Nr. 6-169);
- 8) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo“ įsigaliojimo“ (Žin., 1991, Nr. 22-570);
- 9) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo įsigaliojimo“ 8 punkto pakeitimo“ (Žin., 1991, Nr. 22-571);
- 10) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas „Dėl minimalaus gyvenimo lygio ir fizinių asmenų pajamų mokesčio neapmokestinamojo minimumo“ (Žin., 1991, Nr. 20-523);
- 11) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo pakeitimo ir papildymo“ įsigaliojimo“ (Žin., 1992, Nr. 7-151);
- 12) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo pakeitimo ir papildymo“ įsigaliojimo“ (Žin., 1992, Nr. 14-389);
- 13) Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo pakeitimo ir papildymo“ taikymo“ (Žin., 1993, Nr. 31-717);
- 14) Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos fizinių asmenų pajamų mokesčio laikinojo įstatymo pakeitimo“ įgyvendinimo tvarkos“ (Žin., 1993, Nr. 59-1145).
- Straipsnio pakeitimai:*
Nr. [IX-1660](#), 2003-07-01, Žin., 2003, Nr. 73-3340 (2003-07-23)

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1252](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 123-5539 (2002-12-24)
GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1321](#), 2003-01-28, Žin., 2003, Nr. 15-601 (2003-02-12)
GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 20 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šio Įstatymo nuostatos taikomos apmokestinant gyventojo pajamas, gautas po 2003 m. sausio 1 d.

Jeigu apskaičiuojant pajamų mokestį nuo su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, kurios buvo apskaičiuotos už 2003 m. sausio mėnesį, buvo pritaikytas mažesnis NPD, negu nustatytas šiame Įstatyme, nepritaikyta šiuo Įstatymu nustatyto NPD dalis gali būti pritaikyta apskaičiuojant pajamų mokestį nuo su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, kurios bus apskaičiuotos už 2003 m. vasario ar vėlesnius mėnesius.

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1535](#), 2003-04-22, Žin., 2003, Nr. 42-1925 (2003-05-01)

GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 17 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1660](#), 2003-07-01, Žin., 2003, Nr. 73-3340 (2003-07-23)

GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 33 IR 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1708](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 75-3474 (2003-07-30)

PENSIJŲ SISTEMOS REFORMOS ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO, DRAUDIMO ĮSTATYMO, PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO, GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1790](#), 2003-10-16, Žin., 2003, Nr. 102-4586 (2003-10-31)

GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO 17 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2003-10-31)

autrap@lrs.lt